
Zvonko PAŽIN, Đakovo

LITURGIJSKI PRILOZI U GLASNIKU/VJESNIKU ĐAKOVAČKE I SRIJEMSKE BISKUPIJE

Glasnik, odnosno *Vjesnik* Đakovačke i Srijemske biskupije najvećim dijelom svoga postojanja bio je namijenjen pastoralnim djelatnicima, župnicima i kapelanima. Razumljivo je stoga da je u njemu mnoštvo članaka koji sadrže liturgijska pitanja. Uspjeli smo zabilježiti njih 570 od kojih je 185 nepotpisanih. Po sebi se razumije da njihova tematika nije isključivo liturgijska. Ovaj naš kratki prilog, naravno, ne može iznijeti ni mali dio onoga o čemu je ovo glasilo pisalo. Naš je cilj dati samo pregled liturgijskih tema koje je *Glasnik/Vjesnik* objavljivao. Upravo bi najveća vrijednost ovog rada i trebala biti u prikupljenoj i sistematiziranoj građi. U radu donosimo pregled liturgijskih dokumenata, članaka vezanih uz: odgoj za liturgiju, liturgijsku obnovu, sustavno proučavanje liturgije, sakramentalna slavlja, liturgijsku godinu, Božju riječ u liturgiji, bogoslužni jezik te uz nesakramentalna slavlja. Na koncu donosimo pregled liturgijskih modela i vijesti. Prava je šteta što do sada nije izišla bibliografija *Glasnika/Vjesnika*. Kad se tome bude pristupilo, vjerujem da će u tu svrhu i ovaj rad biti od koristi.

I. DOKUMENTI

Glasnik/Vjesnik je objavljivao dokumente papa i rimskih ureda, kao i komentare i upute vezane uz njih. Mi smo zabilježili one koji se izravnije tiču liturgije. Početkom ovog stoljeća bilo je dosta takvih dokumenata, pogotovo iz vremena Pija X. i njegove reforme brevijara i (prve) pričesti.¹ Od osobite su

PIO X., *Constitutio apostolica de nova Psalterii in Breviario Romano dispositione „Divino afflatu“*, 1. 11. 1911., 1(1912)1-3;

PIO X., *Constitutio apostolica de sanctissima eucharistia promiscuo ritu summenda*, 21(1912)169-171; 22(1912)177-179;

SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Oratio pro Imperatore ac Rege Apostolico (1860)*, 10(1883)103-105;

KONGREGACIJA KONCILIA, *Najnovije odluke o tako zvanoj „missa pro populo“*, 15(1874)124;

I. (prir.), *Odluke S. C. Rituum o Essekraciji žrtvenika*, 1(1894)4-5;

-, *Pio X. o čestokratnoj sv. pričesti*, 16(1906)131-132;

-, *Prva sv. Pričest (Dekret Sv. zbora o disciplini sakramenata od 8. kolovoza 1910.)*, 1(1911)4-6;

-, *Prva sv. Pričest (komentar)*, 2(1911)11-14;

SACRA CONGREGATIO DE RELIGIOSIS, *Decretum de Monialium et Sororum confessionibus*,

važnosti dokumenti i komentari iz vremena Pija XII. i njegovih reformi Velikog tjedna.² Naime, u to je vrijeme *Vjesnik* bio jedino glasilo takve vrste u bivšoj Jugoslaviji, pa su ti prilozi, zacijelo, doprinijeli provođenju rečenih reformi.³ Neposredno nakon smrti Pija XII., u vrijeme pripreme na 2. vatikanski sabor, liturgijska obnova sve više uzima maha. *Vjesnik* bilježi neke dokumente⁴ i komentare.⁵ S Drugim vatikanskim saborom, u vremenu Pavla VI., *Vjesnik* donosi nove dekrete⁶ i komentare,⁷ ali, je tih komentara bilo razmjerno manje.

17(1913)139-140

SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Praefationes in Missali Romano inserendae (A.A.S. XI. 1919., 190)*, 15(1919)114-115;

SACRA CONGREGATIO CONCILII, *Decretum De Quotidiana SS. Eucharistiae sumptione*, 23(1910)180-182

SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Decretum approbationis libelli variationum in divino officio recitando*, 9(1914)77;

SVETA KONGREGACIJA OPROSTA, *Godišnja trodnevica za promicanje česte sv. Pričesti (list biskupima od 10. travnja 1907.)*, 12(1911)97-98.

² -, *Apostolska Konstitucija Pija XII. o obdržavanju Euharistijskog posta*, 4(1952)49-50

-, *Enciklike Pape Pija XII.*, 3(1959)44-45

PIO XII., *Mediator Dei*, 1(1955)8-12; 2(1955)27-30; 3(1955)42-47; 4(1955)63-64; 5(1955)76-80, 6(1955)91-96; 7-8(1955)114-120; 9(1955)131-136; 10(1955)145-150; 11(1955)160-161

PIO XII., *Motu proprio „Sacram communionem: Indulta a Constitutione apostolica „Christus Dominus“ extenduntur*, 5(1957)76-77

PIO XII., *Musicae sacrae disciplina*, 5(1956)65-73

-, *Večernja misa (dopuštenje i olakšice za post)*, 3(1951)38-43

-, *Sv. Mise zadušnice (tumačenje dekreta iz 1942.)*, 9(1952)129-131

-, *Euharistijski post (autentično tumačenje)*, 7-8(1953)101-102

-, *Nova konstitucija „Christus Dominus“ (euh. post i njegove olakšice)*, 3(1953)33-37

-, *Naputak Vrhovne Kongregacije Svetog oficija*, 4(1953)50-54

-, *Večernja misa (svečana, pjevana ili tiha?)*, 4(1954)60

-, *Nakon osam godina (uz „Mediator Dei“)*, 11(1955)161-162

-, *Autentično tumačenje nekih liturgijskih teškoća*, 1(1957)11-12; 2(1957)26-28; 3(1957)44-45; 4(1957)61

SACRA CONGREGATIO CONCILII, *Decretum (olakšice o postu za Bezgr. začéce)*, 9(1957)123

SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Decretum Urbis et orbis „Sanctissimam Eucharistiam“ (o tabernakulu)*, 9(1957)122-123

³ Usp. Zvonko PAŽIN, *Obnova vazmenog bdjenja u „Vjesniku biskupije đakovačke“ (1952.-1958.)*, u *Diacovensia* 1(1994)328-333.

⁴ IVAN XXIII., *Litterae Apostolicae „Rubricarum instructum“*, 9(1960)122-123;

SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Pjevanje poslanica i evanđelja na narodnom jeziku - 5. 2. 1962. (svećenik mora još tiho latinski pročitati!)*, 4(1962)61.

⁵ -, *Upute SZO o svetog glazbi i liturgiji*, 1(1959)10-11

-, *Praksa dječje pričesti u svjetlu dekreta „Quam singulari“*, 5(1960)69-70; 6(1960)85-86, 9(1960)123-125; 10(1960)138-139.154

-, *Najnoviji dekret o euharistijskom postu*, 12(1964)215

⁶ PAVAO VI., *Poenitenti et credete Evangelio*, 3(1966)43-46

PAVAO VI., *Antiquae nobilitatis decora (o 11 stoljeća smrti sv. Ćirila)*, 7-8(1969)123-127

PAVAO VI., *Euharistijski kult izvan sv. Mise*, 3(1969)45-46

U novijoj povijesti liturgijskih dokumenata u našem *Vjesniku* nisu toliko zastupljeni.⁸

U dugoj povijesti našeg glasila đakovački su biskupi svojim okružnicama nastojali promicati i liturgijski duh. Nalagali su uporabu novih liturgijskih knjiga,⁹ preporučivali vrijedne knjige,¹⁰ uređivali bogoslužje.¹¹ *Vjesnik*, konačno donosi i okružnice drugih biskupa kao i zajedničke izjave biskupa Jugoslavije i Hrvatske.¹² *Glasnik/Vjesnik* donosi i neke obrede prije nego što su se pojavili u

PAVAO VI., *Mučeništvo kao subjektivno i objektivno svjedočenje vjere (govor na kanonizaciji sv. Nikole Tavelića)*, 7-8(1970)124-125

PAVAO VI., *Mysterium fidei (enciklika)*, 10(1965)172-174; 11(1965)194-199

PAVAO VI., *Sakramenat euharistije (7. 7. 1976.)*, 9(1976)158-163

PAVAO VI., *Sakramenat pokore u nauci Crkve (govor američkim biskupima)*, 7-8(1978)125-126

SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Instructio ad executionem Constitutionis de sacra liturgia recte ordinandam*, 11(1964)174

VIJEĆE ZA IZVRŠENJE UREDBE O SV. LITURGIJI, *Uz nove rubrike (različiti odgovori)*, 7-8(1965)141-142

SVETA KONGREGACIJA OBREDA, *Druga uputa ua ispravno provodenje Uredbe o svetom bogoslužju (4. 5. 1967.)*, 6(1967)110-112

KONGREGACIJA ZA NAUK VJERE, *Mrvice hostija*, 11(1972)200-201

KONGREGACIJA ZA NAUK VJERE, *Pastoralne norme za podjeljivanje općeg sakramentalnog odrešenja*, 7-8(1972)128-130

SEKRETARIJAT ZA JEDINSTVO KRŠĆANA, *O mogućnosti pripuštanja kršćana-nekatolika na euharistijsko zajedništvo u katoličkoj Crkvi*, 10(1972)173-180

SVETA KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE, *Gregorijansko pjevanje*, 9(1974)183-184

BRAGA, Carlo, *Pregled važnijih stvari koje se Uputom od 26. rujna 1964. dopuštaju ili naređuju (=Ephemerides liturgicae 5-6(1964)512)*, 2(1965)26-30

BUGNINI, Anibale, *neka razjašnjenja uz „Drugu uputi“ (Oss. Rom. 24. V. 1967.)*, 7-8(1967)131

KIRIGIN, Martin, *Uz II. uputu za ispravno provodenje Uredbe o svetom bogoslužju*, 7-8(1967)129-139
-, *Liturgija - siguran vodič i putokaz (prikaz govora Ivana Pavla II. 29. 12. 1982.)*, 12(1983)207.

IVAN PAVAO II., *Dvadeset godina prve koncilске konstitucije o liturgiji „Sacrosanctum concilium“*, 12(1984)215-216;

PAŽIN, Zvonko, *O liturgijskoj konstituciji „Sacrosanctum concilium“ (prikaz papinog pisma)*, 6(1989)107.

STROSSMAYER, J. J., *Predgovor k novom obredniku*, 8(1878)73-75; 10(1878)92-93; 11(1878)96-98; 12(1878)109-110; 13(1878)112-114;

KRAPAC, Ivan, *Okružnica (o novom recitiranju brevijara na osnovu „Divino afflatu“)*, 4(1914)38-39,

AKŠAMOVIĆ, Antun, *Izdanje priručnog obrednika (okružnica)*, 18(1933)137-138,

AKŠAMOVIĆ, Antun, *Liturgijske knjige - nova redakcija (okružnica)*, 21(1933)169;

BÄUERLEIN, Stjepan, *Proslava uskrsne vigilije (okružnica)*, 3(1952)44-45.

¹⁰ VORŠAK, Anđelko (prir.), Lucas Jelić, *Fontes Historici Liturgicae Glagolitico romanae a XIII. ad XIX. saeculum - preporuka (okružnica)*, 11(1906)81.

¹¹ -, *Okružnica (molitva za sretan porod prijestolonasljednice Stefanije)*, 14(1883)131-132;

KRAPAC, Ivan, *Okružnica na temelju dekreta „Quam singularis“ Sv. kongregacije za sakramente od 8. VIII. 1910. o prvoj pričesti*, 4(1914)37-38;

VORŠAK, Anđelko, *Okružnica o zapovijedanim blagdanima*, 4(1918)27-28;

AKŠAMOVIĆ, Antun, *Medusobni odnošaji (okružnica)*, 19-20(1920)82-84.

¹² LANG, Josip, *Za euharistijski sastanak (okružnica)*, 5(1923)40-42;

zasebnom izdanju,¹³ a neke od njih i hrvatski.¹⁴ Razumljivo je da se u vremenu prije 2. vatikanskog sabora obilno donose tumačenja rubrika, bilo službena iz Vatikanskih ureda, bilo tumačenja pojedinih (uglavnom nepotpisanih) autora.¹⁵

- BISKUPI JUGOSLAVIJE, *O svetoj misi (zajednička poruka)*, 2(1957)17-22;
BISKUPI JUGOSLAVIJE, *O svetkovanju nedjelje i blagdana (zajednička poruka za korizmu)*, 2(1958)17-27;
BISKUPI SPLITSKE METROPOLJE, *Sakrament pokore*, 5(1976)92-94;
HRVATSKI BISKUPI, *Nedjelja - Dan Gospodnji i dan blagdanskog počinka*, 7-8(1997)481-482.
- ¹³ *Caeremoniale Parochorum iuxta novissimas Apostolicae Sedis sanctiones concinatum (prema Ephemerides liturgicae)*, 13(1908)101; 14(1908)109-112; 15(1908)116-119; 17(1908)135-136; 22(1908)176-178; 23(1908)183-185; 24(1908)191-194; 1(1909)7-8; 2(1909)15-16; 3(1909)20-21; 4(1909)29-31; 5(1909)37-39; 7(1909)53-56; 8(1909)62-64; 9(1909)70-72; 10(1909)79-80; 11(1909)86-88; 12(1909)92-96; 14(1909)109-112; 15(1909)116-119; 16(1909)126-128; 17(1909)131-136; 18(1909)142-143; 19(1909)150-152; 20(1909)157-160; 22(1909)171-174; 24(1909)189-192; 3(1910)21-24; 6(1910)42-45; 8(1910)63-64; 16(1910)125-128; 19(1910)148-150; 20(1910)156-158; 21(1910)163-166.
- ¹⁴ --, *Benedictio novae campanae (latinski, obred)*, 7(1924)50-51;
--, *Benedictio novae campanae (hrvatski, obred)*, 8(1924)58-59;
--, *Blagoslov krsne vode*, 3(1948)34-35;
--, *Obred oblačenja i primanja ministranata*, 5(1950)66-69;
--, *Blagoslov katehista (obred)*, 7-8(1965)127;
--, *Blagoslov katehetskih predmeta (obred)*, 7-8(1965)128;
--, *Obećanje djece (obred)*, 7-8(1965)128;
--, *Obećanje odraslih vjernika (obred)*, 7-8(1965)128-129.
- ¹⁵ --, *Upisivanje djece mrtvo rodjene ili prije sv. krsta preminuvše*, 1(1873)6
--, *Liturgičke napomene*, 4(1873)32; 5(1873)40; 11(1873)80
--, *Casus liturgicus (moljenje večernje u korizmi)* 4(1874)32
--, *Oratio pro rege (kad je treba moliti)*, 5(1874)42
--, *Način kojim se kanonički posjet u našoj biskupiji obaviti običaje (latinski obred dočeka biskupa)*, 9(1874)76
--, *Liturgica (kada se može slaviti requiem)*, 15(1874)124
--, *O misnih namjenah*, 18(1874)147-148; 19(1874)153-155
--, *O čišćenju (purifikaciji) ciborija*, 1(1877)6-8
--, *Nješto o pranju korporalija, purifikatorija i palla*, 2(1877)16
LINZER, Q. S., *O čišćenju crkvenog posuda*, 5(1877)45-48; 6(1877)55-57
LINZER, Q. S., *Nješto o posudicah u kojih se čuva sv. ulje*, 14(1877)131-132; 15(1877)134-136
--, *Mogu li ona djeca koja se o uskrsu još ispoviedila nisu, primiti sakrament pokore i pomasti kad smrtno obole?*, 21(1877)195-196
--, *Nješto ob obveznosti rubrika*, 22(1877)202-204
--, *Nješto o povlašćenom žrtveniku (privilegium altaris)*, 23(1877)211-213; 24(1877)217-218
--, *Obred i način kako se ima slušati tiha sv. misa*, 14(1878)119-121; 15(1878)128-129; 16(1878)135-137; 17(1878)143-146; 18(1878)155-157; 19(1878)159-162
--, *Smije li se služiti sv. misa na ladjah*, 20(1878)171-173
ŠTIGLIĆ, M., *Križni put*, 1(1879)7; 2(1879)13
--, *Crkvene boje*, 11(1881)118-120; 12(1881) 125-126
--, *Misna rubrika*, 2(1883)47

II. ODGOJ ZA LITURGIJU

U vrijeme liturgijskog zanosa potaknutog liturgijskom reformom Pija XII. *Vjesnik* donosi tematske propovijedi u kojima se tumači liturgija, poglavito

- , *Najnovije odluke sv. zbora za obrede (o stupnju nekih blagdana)*, 23(1883)199-200
- , *Nješto o tako zvanih gregorijanskih misah*, 1(1884)4-6
- , *Sveta ulja u crkvenoj liturgiji*, 1(1884)6-8; 5(1884)84-86; 7(1884)99-100; 8(1884)109-111
- , *Rubricae generales (obnovljeni Brevijar)*, 7(1884)103-104
- , *Odluke sv. zbora za obrede*, 6(1885)83-84; 7(1885)89-91
- GRUBER, Cvjetko, *Asperges me - oškropit češ me. Vidi aquam - vidih vodu*, 5(1886)93-94; 6(1886)100-102
- LANGER, Ed., *Poznavanje liturgičkih propisa*, 6(1886)99-100
- , *Preporuka (o kvaliteti crkvenog rublja)*, 7(1891)98.
- , *Kako se ima čestičnjak (pyxis) čistiti*, 13(1892)145
- ŠTIGLIĆ, M., *Smije li kanonik u moceti dijeliti sakramente i sakramentale?*, 4(1893)70-71
- SERKULJ, St., *Zornica (koju misu uzeti)*, 21(1894)189-190
- , *Res liturgicae et pastorales (Blagovijest - duplex I. Classis)*, 2(1896)15
- , *Res liturgicae et pastorales (De missa celebranda in aliena Ecclesia, Blagoslov poslije pričješćivanja, O zavjetnoj misi Srca Isusova na prvi petak u mjesecu)*, 9(1896)92-93
- , *Novi privilegij za mise de Requie. Molitve i slidnice (Sequentia) u Misama za pokojne*, 18(1896)163-164
- , *Res liturgicae et pastorales (Tumač k novoj odluci kongregacije obreda od 30. Jun. 1896 o molitvama u Requiemu)*, 1(1897)6
- , *Res liturgicae et pastorales (Novi privilegij za misu „de SS. Corde Jesu“; benedictio mulieris post partum u mješovitim brakovima bez reversala)*, 1(1898)6-7
- , *Skrižaljka, koja pokazuje kada se smije, a kada nesmije služiti mrtvačka misa*, 3(1899)35
- ŠTIGLIĆ, M., *Gdje se smije krstiti?*, 5(1900)39-40
- , *Liturgika*, 22(1903)172-174; 23(1903)180-182
- , *Res liturgicae et pastorales (Svetkovina ukazanja Lurdske Gospe)*, 2(1908)15-16
- , *Rubricae in recitatione Divini Officii et in Missarum celebratione servandae ad normam Constitutionis Apostolicae „Divino afflatu“*, 9(1912)69-71; 10(1912)78-80
- JUNG, Ernesto, *osvrtna na članak „Novi način recitiranja brevijara“*, 15(1912)126
- JUNG, Ernesto, *O zavjetnim i crnim misama u smislu Bule pape Pija X. „Divino afflatu“ izdane 1. studena god. 1911.*, 13(1913)111-113
- , *Res liturgicae (rubrike)*, 20(1916); 6(1917)42-44
- , *Odluka sv. Zbora za obrede*, 4(1954)60-62
- , *Veliki preokret u povijesti rubrika*, 6(1955)90-91
- , *Respondeo dicendum*, 5(1957)79; 7-8(1957)108-110; 9(1957)134-135
- , *Tri objašnjenja svetog Oficija (o pričesti, postu i abluciji)*, 11(1957)161-162
- , *Novija rješenja SZO (rubrike!)*, 1(1958)13-14; 2(1958)30-31; 3(1958)45-46; 4(1958)61-62; 5(1958)76-77
- , *Propisi o električnom osvjetljenju u crkvi*, 5(1959)76-77
- , *Novi uredaj rubrika*, 10(1960)150-152; 11(1960)166-167; 12(1960)180-182
- , *Novi uredaj rubrike*, 1(1961)14-17; 2(1961)31-32; 3(1961)46
- , *Rubrikalne novosti*, 10(1961)151; 12(1961)183-184
- , *Instructio pro sacerdote (caeco?) vel caecutiente*, 12(1961)183
- , *Nova et vetera (tumačenje Direktorija)*, 3(1962)46-47
- , *Umjetna rasvjeta u crkvi*, 12(1963)204-206.

liturgijska godina,¹⁶ osobito obredi Velikoga tjedna¹⁷ (u to se vrijeme u crkvama tematski propovijedalo). Donose se koji puta i neke praktične upute za odgoj u liturgijskom duhu.¹⁸

*Glasi*nik/*Vjesnik* donosi, programe, pozive i izvješća o liturgijskim tečajevima i kongresima,¹⁹ a osobito opširno objavljuje slične pozive, programe i izvješća o euharistijskim kongresima u Beču,²⁰ Zagrebu,²¹ Osijeku,²²

- ¹⁶ -, *Propovijedi o Svetoj misi*, 3(1950)1-54
-, *Pregled propovijedi za novu crkvenu godinu (tema: liturgija)*, 12(1954)168-169
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Bogojavljenje*, 1(1955)3-7
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Svijećnica*, 2(1955)21-27
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Veliki tjedan*, 3(1955)37-42
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Bijela nedjelja*, 4(1955)56-76
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Svetišta*, 5(1955)71-76
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Tijelovo*, 6(1955)85-91
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Beatifikacija i kanonizacija*, 7-8(1955)102-113
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Zdravo Marijo*, 9(1955)124-131
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Litanije*, 10(1955)141-144;
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: Liturgijska pomoć pokojnima*, 11(1955)155-160
-, *Nacrt liturgijske propovijedi: S druge strane gobelina*, 12(1955)172-177
-, *Propovijedi za misnu godinu, cijelo godište 1957*;
-, *Smjernice za misnu godinu*, 1(1957)2-4.
- ¹⁷ -, *Nagovori kod obrda Svetog tjedna*, 3(1956)45-47; 4(1956)57-60
-, *Pripravimo se za sveti tjedan*, 3(1956)41-45
-, *Skice razmatranja i nagovora za svetu sedmicu*, 4(1957)52-59.
- ¹⁸ ...Č, St., *Priprava za prvu sv. ispovjed i pričest*, 6(1883)71-72; 7(1883)78-81; 8(1883)84-87
KAPLAN, *Kada treba voditi djecu na prvu sv. ispovjed i resp. presv. pričest?*, 22(1908)175-176
JARM, Antun (prir.), *Iz liturgijskog leksikona*, 6-7(1992)75-77
PERANIĆ, Ivanka i Anton, *Katehetska nedjelja u župnoj zajednici*, 7-8(1997)472-473.
- ¹⁹ PREPREK, Stanislav, *Liturgijski sastanak u Hvaru*, 14(1936)111-113;
TAJNIK, *Treći hrvatski liturgijski kongres u Đakovu od 2.-4. srpnja 1939.*, 13(1939)104-106;
-, *Liturgijski sastanak u Splitu*, 10(1954)141-143;
-, *Izveštaj III. sjednice ILO-a*, 12(1957)178-180;
-, *Liturgijski tečaj za svećenstvo (obavijest)*, 2(1962)25;
-, *Liturgijski tečaj (obavijesti)*, 12(1962)184;
-, *Homiletsko-liturgijski tečaj u Zagrebu (izviješće)*, 3(1963)88;
KNIEWALD, Dragutin, *Zbornik liturgijsko-pastoralnog tečaja 1962 (prikaz knjige)*, 6(1963)106;
-, *Svećenički liturgijski tečaj u Zagebu 18.20. II. 1964. (najava)*, 1(1964)9,
-, *Liturgijski tečaj u Zagebu 18.20. II. 1964. (izviješće)*, 3(1964)47-48;
-, *Liturgijski tečaj u Zagrebu 23.-25. 2. 1965. (vijest)*, 3(1965)49,
SRAKIĆ, Marin, *Simpozij o liturgiji (izvještaj)*, 12(1986)227-228.
- ²⁰ RÜCKER, Adalbert, *U Beč, na euharistički kongres*, 8(1912)63-64; 9(1912)71-72; 10(1912)80-81;
SPILETAK, Andrija, *XXIII. međunarodni euhar. sastanak u Beču 12.-15. 9. 1912.*, 17(1912)138-139;
-, *Indulgentiae et privilegia pro Congressu Eucharistico Vindobonensi*, 17(1912)139-140;
AKŠAMOVIĆ, A., *Neke misli k ovogodišnjem kongresu*, 17(1912)140-141;
-, *Program za XXIII. internacionalni euharistički kongres*, 8(1912)67-68; 17(1912)142-144;
SPILETAK, Andrija, *Euharistični sastanak u Beču*, 19(1912)154-156; 20(1912)162-164.

Sarajevu,²³ Buenos Airesu,²⁴ Srijemskim Karlovcima,²⁵ Dubrovniku,²⁶ Budimpešti,²⁷ Mulu²⁸ i Münchenu.²⁹

III. LITURGIJSKA OBNOVA

Konkretnija obnova započela je reformom Pija XII. *Vjesnik* donosi već spomenute dokumente, komentare i poticaje vezane uz obnovu Velikog tjedna.³⁰ Tu je i nekoliko članaka koji obrađuju daljnju liturgijsku obnovu kao što su euharistijski post, pitanje večernjih misa, crkvene glazbe, itd.³¹

-
- ²¹ ODBOR ZA EUHARISTIČNI KONGRES U ZAGREBU, *Okružnica (poziv)*, 6(1922)45-47; PAVIĆ, M., *Proslava euharistijskog kongresa u biskupiji (odredbe)*, 9(1922)69-70; ODBOR ZA EUHARISTIJSKI KONGRES, *Za euharistijski kongres u Zagrebu (obavijesti)*, 8(1923)61-62, 12(1913)93-95; 14(1923)101-110.115-116; ODBOR ZA EUHARISTIJSKI KONGRES, *Katolici! (poziv na euharistijski kongres)*, 11(1924)81-82; DIJECEZANSKI ODBOR, *Euharistijski kongres u u Zagrebu*, 10(1930)91; 11(1930)99; 12(1930)106-107; 16(1930)133-134.
- ²² ODBOR ZA EUHARISTIJSKI KONGRES U OSIJEKU, *Euharistijski kongres u Osijeku (program)*, 12(1924)93-94; 14(1924)105-106, SPILETAK, A., *Euharistički sastanak u Osijeku*, 16(1924)121-122, SPILETAK, A., *Rezolucija euharistijskog sastanka u Osijeku*, 17(1924)132-133.
- ²³ MARKOVIĆ, Zvonimir, *Vjersko-socijalno značenje euharistijskog kongresa*, 15(1930)126-127; ŠARIĆ, Ivan, *Na euharistijski kongres u Sarajevu! (okružnica)*, 5(1932)33-35; ODBOR ZA EUHARISTIJSKI KONGRES, *Katolicima u Jugoslaviji! (poziv na kongres)*, 24(1934)193; ODBOR ZA EUHARISTIJSKI KONGRES, *Euharistijski kongres (program)*, 11(1935)91.
- ²⁴ MARKOVIĆ, Zvonimir, *Buenos Aires. Međunarodni euharistijski kongres*, 24(1934)197-198.
- ²⁵ ŠVERER, Rudolf, *Euharistijski kongres i proslava 200-godišnjice župe u Sr. Karlovcima*, 10(1937)76-79.
- ²⁶ UREDNIŠTVO, *Euharistijski kongres u Dubrovniku*, 14(1937)109-114.
- ²⁷ SEČKAR, Ivan, *Svjetski euharistijski kongres u Budimpešti*, 21(1937)166-168; 25(1937)197-198; 8(1938)72.
- ²⁸ -, *Rezolucije prvog Euharistijskog kongresa na Mulu kod kotora 14. rujna 1938.*, 17(1938)151.
- ²⁹ -, *Svjetski euharistijski kongres u Münchenu (najava i izvješće)*, 3(1960)37-38; 10(1960)143-144.
- ³⁰ *Evo još nekih: -*, *Minimalan program pučke liturgijske obnove*, 11(1955)182-184; -, *Opća uredba o preuvedenju liturgij. obreda Velikog tjedna*, 2(1956)23-27; -, *Ordinationes et declarationes circa ordinem Hebdomadae sanctae instauratum*, 4(1957)59-61; -, *Liturgija i pastoral (izvješće o Međunarodnom liturgijskom kongresu u Asizu 18.-22. rujna 1956.)*, 9(1957)135-136.
- ³¹ KNIEWALD, Dragutin, *Reforma rimskog misala*, 11(1964)194-197, KOPIĆ, Ivan, *Nekoliko misli u vezi s liturgijskom obnovom*, 2(1965)33-35; BEŠLIĆ, Mato, *Nova reforma svete mise*, 6(1965)115-116; NOVAK, Mirko, *Kako oživjeti liturgiju*, 12(1988)207; KIRIGIN, Martin, *Poticaji za daljnje promicanje liturgijske obnove*, 12(1993)232-233.

IV. SUSTAVNO PROUČAVANJE LITURGIJE

Naše je glasilo svoje čitatelje nastojalo poučiti. Donosi više članaka koji obrađuju povijest liturgije (liturgijski pokret, razvitak misnog obreda poslijesaborska liturgijska obnova).³² Osobito su zanimljivi i bogati članci koji obrađuju temelje liturgije, smisao bogoslužja, teologiju... Valja istaknuti seriju članaka poznatog liturģičara Dragutina Kniewalda koji progovara o smislu euharistije, kao i o značenju izraza „christifideles“ kojega smatra primjerenijim od izraza „laici“ ili „svjetovanjaci“.³³ Zanimljivo je da je u to vrijeme (1963/64.) on bio jedini potpisani autor. Ostali članci, gotovo svi poslijesaborski, iznose temelje liturgije, govore o vazmenom otajstvu kao „culmen et fons“, te obrađuju pitanje općeg svećeništva vjernika, itd.³⁴ Liturgijska glazba je

- ³² RAČKI, Franjo, *Crtice iz povijesti liturgije crkvenog zvona*, 15(1912)121; 16(1912)129-131;
SACERDOS JUBILATUS, *Liturgijski pokret*, 10(1953)134-136;
OTTAVIANI, A., *Jedan historijski dokumenat*, 5(1957)78;
-, *Papa Pio XII. i liturgija*, 3(1959)34-37;
KNIEWALD, Dragutin, *Razvitak misnog obreda*, 10(1964)179-181;
ZOVKIĆ, Mato, *Liturgijska obnova u Holandiji*, 6(1967)116-118;
KRIBL, *In memoriam profesora dra Dragutina Kniewalda*, 5(1980)97-97,
VARGA, Gejza, *Povijest euharistijskih kongresa*, 6(1981)117-118;
VJERNIK IZ MITROVICE, *Lik i djelo Mitra Dragutinca*, 3(1994)66-67;
PAŽIN, Zvonko, *Sve je započelo s Konstantinom...*, 7-8(1996)445.
- ³³ KNIEWALD, Dragutin, *Deo vivo et vero communicantes*, 1(1963)12-15;
KNIEWALD, Dragutin, *Memoriam venerantes*, 2(1963)28-35;
KNIEWALD, Dragutin, *Consortes divinae naturae*, 5(1963)88-92;
KNIEWALD, Dragutin, „Svetovnjaci“, 2(1964)33-35;
KNIEWALD, Dragutin, *Christifideles*, 4(1964)71-73;
KNIEWALD, Dragutin, „Laici“, 3(1964)55-57;
KNIEWALD, Dragutin, *Sacrificium et sacramentum*, 7-8(1964)130-132;
KNIEWALD, Dragutin, *In mei memoriam facietis*, 9(1964)157-160.
- ³⁴ -, *Kult je zahtjev zdravog razuma*, 1(1956)8-11;
RÜGER, L., *Svećeništvo laika kod oltara*, 2(1957)22-24;
ZOVKIĆ, Mato, *Crkva u teologiji celebracije*, 3(1967)50-52;
KUKULA, Ivan, *Mysterium paschale u svjetlu Drugog vaticanskog koncila*, 4(1969)63-67;
NOVAK, Mirko, *Liturgija kao nadahnuće i snaga*, 10(1980)185-186;
GRUIĆ, Franjo, *Liturgija - izvor crkvenog života*, 5(1984)99-101;
PAŽIN, Zvonko, *Vazmeno otajstvo - „culmen et fons“ bogoslužja Crkve*, 2(1989)23-25;
DOGAN, Nikola, *Liturgija poslije liturgije*, 5(1989)81;
PAŽIN, Zvonko, *Oratio rationabilis. Duhovna žrtva u kršćanskom bogoslužju*, 11(1989)199-202;
PAŽIN, Zvonko, *Liturgija u katehezi*, 9(1990)163;
PAŽIN, Zvonko, *Temelji liturgije*, 12(1990)223;
PAŽIN, Zvonko, *Znakovi u bogoslužju*, 2(1991)39;
PAŽIN, Zvonko, *Devotio moderna?*, 10-11(1992)139;
PAŽIN, Zvonko, *Laici u bogoslužju*, 3(1993)45;
PAŽIN, Zvonko, *Liturgijske nedosljednosti*, 6(1994)152;
PAŽIN, Zvonko, *Kraljevstvo svećenika*, 9(1994)218;

osjetljivo pitanje te tako u *Vjesniku* ne manjka ni takvih članaka koji su potpisali glazbenici,³⁵ liturgičari³⁶ i ljudi „iz prakse“.³⁷

V. SAKRAMENTALNA SLAVLJA

Sakramentalna slavlja su osobito bogato obrađivana. Više je članaka posvećeno liturgijskom slavlju općenito: o dostojanstvu slavlja, o slavitelju, o crkvenom prostoru, itd.³⁸ Pri tome je osobito naglašeno euharistijsko slavlje. U počecima su to, naravno, bile više rubricističke opaske,³⁹ kasnije, u

PAŽIN, Zvonko, *Inkulturacija*, 1(1995)7;

ŠAŠKO, Ivan, *Orisi za liturgijsku teologiju*, 2(1995)55-60;

PAŽIN, Zvonko, *Lex orandi, lex credendi*, 3(1996)187;

PAŽIN, Zvonko, *Različiti su dari, a isti Duh*, 11(1996)643;

PAŽIN, Zvonko, *Odgoj za liturgiju*, 12(1996)726;

PAŽIN, Zvonko, *Culmen et fons - vrhunac i izvorište*, 1(1997)34-36;

ŠAŠKO, Ivan, *Hoditi s Kristom u novosti života*, 5(1997)293-297.

³⁵ ŠPRALJA, Izak, *Liturgijskoglazbena obnova*, 6(1985)82-85;

TOPIĆ, Slavko, *O crkvenoj pučkoj popijevci u liturgiji danas*, 11(1997)669-671,

JERKOVIĆ, Josip, *Crkvena pučka popijevka u liturgiji slavonskih župa*, 11(1997)672-675;

ŠPRALJA, Izak, *Hrvatska liturgijska pjesmarica*, 11(1997)676-677,

DOGAN, Nikola, *Pučke popijevke u liturgijskim slavljinama*, 5(1995)235-236.

³⁶ GRUBER, Cvjetko, *Prestanak u crkvi slavospjeva: Alleluja*, 6(1884)93-94,

-, *Sviranje orgulja pod prefacijom*, 8(1886)119-120,

KLIEM, Richard, *Crkvena glazba*, 5(1970)97-98,

PAŽIN, Zvonko, *Liturgijska glazba*, 11(1997)682.

³⁷ JAN, *Kako (lj)ubiti pjevanje*, 6(1985)96;

JARM, Antun, *Pučko crkveno pjevanje*, 7-8(1990)135-138.

³⁸ -, *Dužnost misiti zbog sv. reda*, 5(1878)54-55;

-, *Kakav red ima vladati u crkvi?*, 15(1880)129-130; 16(1880)138;

ZOVKIĆ, Mato, *Predsjedanje i stil celebracije*, 4(1967)73-75;

ZIRDUM, Ivan, *Predsjedatelj Euharistije - Predvoditelj crkvene diakonije*, 11(1982)196-202; 12(1982)216-222;

GARGITTER, G. *Naši liturgijski... grijesi*, 9(1988)162;

PAŽIN, Zvonko, *Između improvizacije i rubricizma*, 11(1989)203;

PAŽIN, Zvonko, *Koncelebracija*, 10(1990)183;

PAŽIN, Zvonko, *Stavovi i geste u bogoslužju*, 9-10(1991)163;

PAŽIN, Zvonko, *Manu dextera ad panem extensa*, 8-9(1992)115;

PAŽIN, Zvonko, *Školsko bogoslužje*, 5(1994)112;

PAŽIN, Zvonko, *Ljepota hrama Božjega*, 11(1994)305;

PAŽIN, Zvonko, *Svećana najava vazmenih blagdana*, 12(1994)356;

SRAKIĆ, Marin, *Sancta sancte tractanda sunt!*, 3(1995)106;

PAŽIN, Zvonko, *U bdjenjima noćnim mislim na tebe*, 5(1996)299;

SRAKIĆ, Marin, *Sitne važne stvari*, 9(1996)531;

PAŽIN, Zvonko, *„Ovo je trebalo činiti, a ovo ne propustiti“*, 10(1996)589-590;

PAŽIN, Zvonko, *Molitveni stavovi*, 6(1997)394-395.

³⁹ -, *Nekoliko reči pogledom na sv. misu*, 1(1876)7-8; 2(1876)14-16; 3(1876)24; 4(1876)36-37;

predsaborsko vrijeme, već donose novine, plod reforme Pija XII,⁴⁰ a u vrijeme sabora tumače se obnovljeni dijelovi mise.⁴¹ U novije vrijeme jedna čitava serija kraćih, popularnih članaka tumači pojedine dijelove mise dajući kraći prikaz njihova postanka i smisla u današnjem obredu.⁴²

Početkom ovoga stoljeća *Glasnik* donosi i dokumente i preporuke i pouke vezane uz čestu pričest i ranu prvu pričest djece.⁴³ U novije vrijeme *Vjesnik*

J., *Nješto o missi pro sponso et sponsa*, 21(1876)173-175;

-, *Žrtva sv. mise i njezina uporaba*, 10(1880)85-89; 11(1880)95-98; 12(1880)99-105; 13(1880)110-111; 14(1880)116-118;

GRUBER, Cvjetko, *Liturgija sv. mise obreda istočnoga i zapadnoga*, 1(1890)5-6; 20(1890)14-15; 9(1890)118-120; 10(1890)125-127; 12(1890)143-146;

-, G., *Obnova župe po Euharistiji*, 11(1914)96-97.

⁴⁰ -, *Molitva vjernika na prikazanju*, 1(1957)12;

-, *Kratki počitaj vjernicima da sudjeluju u sv. Misi (uvodi)*, 4(1957)63-64; 6(1957)93-94;

-, *Izmjene u novom izdanju Misala (preisak iz Službenig vjesnika Šibenske biskupije V/1962)*, 9(1962)130-131.

⁴¹ KNIEWALD, Dragutin, *Struktura sv. Mise*, 3(1963)51-56;

-, *Obnovljeni red i obred svete mise*, 3(1965)50-53;

-, *De prima missa solemnioris neosacerdotis - svečanija mlada misa. Pastoralno-liturgijske bilješke*, 6(1966)116-118.

⁴² PAŽIN, Zvonko, *Stari misal - novi misal?*, 6(1985)92-93;

DOGAN, Nikola, *Liturgijska šutnja*, 9(1988)145;

PAŽIN, Zvonko, *Misa: Uvodni obredi i pokajnički čin*, 1(1989)19;

PAŽIN, Zvonko, *Misa: Biblijska čitanja*, 2(1989)39;

PAŽIN, Zvonko, *Misa: Molitva vjernika*, 3(1989)59;

PAŽIN, Zvonko, *Misa: Priprava darova*, 4(1989)79;

PAŽIN, Zvonko, *Misa, Kanon ili euharistijske molitve*, 5(1989)99;

PAŽIN, Zvonko, *Misa: Osculum pacis*, 7-8(1989)143;

PAŽIN, Zvonko, *Nedjeljna euharistija*, 4(1991)79;

KVETEK, Florijan - PROLOŠČIĆ, Josip, *Direktorij o misama s djecom*, 12(1992)154-155;

PAŽIN, Zvonko, *Homilija*, 3(1994)69;

PAŽIN, Zvonko, *Prikupljanje darova u bogoslužju*, 4(1996)248;

PAŽIN, Zvonko, *Učestalost euharistijskog slavlja*, 3(1997)186.

⁴³ PR. CPT., *Comunio frequens*, 3(1905)21-22;

-, *Poziv na čestu i svakdanju sv. pričest vjenika*, 4(1909)25-27; 5(1909)33-35; 6(1909)44-47;

SRIJEMSKI KAPELAN, *Što se kod nas učinilo i što bi se trebalo učiniti obzirom na čestu pričest vjernika?*, 23(1910)182-183; 24(1910)189-191;

SRIJEMSKI KAPELAN, *Prva i česta sv. pričest djece*, 18(1911)144-146; 19(1911)152;

GALOVIĆ, Marijan, *Još o trodnevnicu za promicanje svakdanje sv. pričesti*, 20(1912)166-167;

-, *Koliko puta treba da se ispovijedaju oni, koji se dnevno pričešćuju?*, 23(1913)188-192; 23(1913)198-201;

AKŠAMOVIĆ, Antun, *Povijest česte sv. pričesti*, 20-21(1914)173-174; 24(1914)205-206; 8(1915)65-66; 9(1915)75-76; 10(1915)85-86; 11(1915)95-96; 12(1915)98-99;

BUJANOVIĆ, Ivan, *Sveta Pričest*, 15(1924)114-118; 16(1924)122-125; 20(1924)157-160; 21(1924)165-166; 22(1924)171-173;

BÄUERLEIN, Stjepan, *Rim o ranoj sv. pričesti djece*, 4(1963)34-35.

donosi nekoliko članaka s praktičnom tematikom o pričesti pod obje prilike,⁴⁴ pričesti na ruku,⁴⁵ izvanrednim služiteljima pričesti,⁴⁶ o pričesti kao gozbi i pričesti bolesnika.⁴⁷

Iako se sve više naglašavala česta pričest vjernika, ipak se u našem glasilu susreće više članaka koji govore i o štovanju euharistije izvan mise, kako početkom ovoga stoljeća,⁴⁸ tako i u novije vrijeme.⁴⁹ Konačno, našlo se i nekoliko članaka iz euharistijske duhovnosti.⁵⁰

O katekumenatu se piše tek u novije vrijeme. Donosi se povijesni pregled, smisao i teologija kao i izvješće o provođenju katekumenata u Osijeku.⁵¹ O krštenju djece više se govori. U počecima je to više rubricistički,⁵² a u novije vrijeme se tumači novi obred.⁵³ Zanimljive su neke „novo-stare“ zamisli o

⁴⁴ PAŽIN, Zvonko, *Misa: Pričest pod obje prilike*, 9(1989)163.

⁴⁵ BEZIĆ, Živan, *Pričest na ruku*, 11(1976)222-223;

BEZIĆ, Živan, *Fašistička pričest (sloboda: na jezik ili na ruku)*, 1(1983)16-17.

⁴⁶ ARAČIĆ, Pero, *Izvanredni služitelji pričesti*, 6(1991)108.113.

⁴⁷ WEISSGERBER, Antun, *Euharistijska gozba*, 5(1984)91-97;

PAŽIN, Zvonko, *Euharistija i pričest bolesnika*, 11-12(1991)187.

⁴⁸ SPRINGER, E., *Osolutaris hostia!*, 5(1914)48-50; 6(1914)57-59; 7(1914)64-66; 10(1914)85-87; 11(1914)91-96; 12(1914)106; 13(1914)112; 14(1914)191-121; 15(1914)128-130; 17(1914)148-149; 18(1914)154-156;

SACERDOS ADORATOR SS. S., *Briga za „Presveto“*, 5(1914)50-51;

AKŠAMOVIĆ, Antun, *O izlaganju presv. olt. Sakramenta*, 11(1921)87-88;

GERSTNER, Ferdo, *Presveti oltarski sakrament*, 23(1922)184-186; 24(1922)190-195;

BERTI, I., *Klečanje*, 20(1933)153-156.

⁴⁹ KUNIČIĆ, Jordan, *Euharistijska javna adoracija i blagoslov*, 8-8(1967)136-140,

KUKULA, Ivan, *Obrana i obnova euharistijskog kulta*, 7-8(1972)132-140,

PAŽIN, Zvonko, *Štovanje euharistije izvan mise*, 9-10(1991)159-160,

PAŽIN, Zvonko, *Štovanje Euharistije*, 5(1995)237.

⁵⁰ AKŠAMOVIĆ, A., *Euharistično doba milosti*, 15(1913)128-129; 16(1913)136-137; 17(1913)142-143; 18(1913)149;

NOVAK, Mirko, *Euharistija - središte kršćanskog života*, 5(1981)95-97;

WEISSGERBER, Antun, *Euharistija - između utjelovljenja i otkupljenja*, 7-8(1984)128-132;

NOVAK, Mirko, *Euharistija u životu župske zajednice*, 4(1986)63-65;

PAŽIN, Zvonko, *Obiteljska euharistija*, 1(1994)21.

⁵¹ PAŽIN, Zvonko, *Katekumenalna liturgija*, 10(1990)172.177;

PAŽIN, Zvonko, *Katekumenat u Osječkom dekanatu 1989.-1991.*, 1-2(1993)19-20;

PAŽIN, Zvonko, *Trajanje katekumenata*, 2(1996)98-99;

PAŽIN, Zvonko, *Perspektive katekumenata u svjetlu negdašnjih i sadašnjih iskustava*, 5(1997)302-306.

⁵² -. *Nješto o kumovih*, 18(1877)169-170; 19(1877)175-180;

-. *Imaju li se po drugi puta krstiti ona djeca koja su krštena u nuždi?*, 1(1883)5-7;

-. *Krštenje u nuždi*, 2(1889)13-14; 3(1889)22-23; 10(1889)132-134; 11(1889)140-142; 13(1889)156-158; 15(1889)171-172; 16(1889)178-179.

⁵³ BEŠLIĆ, Mato, *Novi obred svetog krštenja*, 5(1970)90-92;

ARAČIĆ, Pero, *Krštenje djece - neiskorištena pastoralna šansa*, 3(1988)46-48;

PAŽIN, Zvonko, *Krštenje djece pod misom*, 12(1989)223;

pastoralu krštenja, kao npr. o liturgiji koja bi se ucijepila u predkršnu katehezu roditelja.⁵⁴

O sakramentu potvrde se praktički govori tek u ovo poslijesaborsko vrijeme. Uz teološku postavku ovoga sakramenta⁵⁵ donosi se ponajviše tumačenje obreda i smjernice za krizmeno slavlje.⁵⁶

O sakramentu pokore se govori u starijim brojevima govori, naravno, u skladu sa svojim vremenom,⁵⁷ dok se u novije vrijeme jedan autor posvetio određenoj polemici vezanoj uz ovaj sakrament.⁵⁸ Uz prikaze i komentare novog Reda pokore,⁵⁹ valja svakako zabilježiti vrijedan i temeljit liturgijsko-pastoralni prikaz novog Reda pokore.⁶⁰ Sakrament bolesničkog pomazanja zastupljen je više u starijim brojevima,⁶¹ a u novije vrijeme *Vjesnik* objavljuje

PAŽIN, Zvonko, *Kumovanje na krštenju*, 3(1991)59.

⁵⁴ PAŽIN, Zvonko, *Pretkršna kateheza i liturgija*, 1(1991)19,

PAŽIN, Zvonko, *Obnova krsnih obećanja za prvopričesnike*, 4(1994)84;

GOLIČNIK, Jože, *Kršni pastoral i kateheza nekoć i danas*, 5(1997)309-311.

⁵⁵ ŠAŠKO, Ivan, *Sakrament potvrde kao teološko-liturgijski izazov promišljanju i osmišljavanju pastoralu*, 2(1997)80-85.

⁵⁶ MARKOVIĆ, Zvonimir, *Obred sv. Krizme i njegovo značenje*, 13(1939)99-104;

KOPILOVIĆ, Andrija, *Sakrament potvrde u životu župske zajednice*, 5(1986)83-86;

RIMAC, Božo - PAŽIN, Zvonko, *Slavlje sakramenta potvrde*, 3(1995)126;

HRANIĆ, Đuro, *Pastoral sakramenta potvrde*, 2(1997)73.

⁵⁷ .., *Priprava za uskršnu sv. ispovijed i sv. pričest*, 4(1874)30-32;

.., *Kako valja postupiti s djecom gledom na svetotajstvo pokore?*, 11(1886)141-143; 12(1886)147-149;

.., *Praktične opazke gledom na sakramentalnu odrešbu umirućih*, 16(1886)162-164; 21(1886)221-222; 22(1886)231-232;

.., *Sakrament pokore u ruskoj crkvi*, 16(1905)131-132;

BERTI, Ivan, *O ispovijedi djece*, 20(1917)157-159; 22(1917)171-173; 24(1917)188-190;

BERTI, I., *Koliko puta imaju se ispovijedati frekventanti sv. pričesti?*, 15(1928)123.

⁵⁸ ČEKADA Čedomil, *Ispovijed i njezini moderni kritičari*, 2(1971)33-36; 3(1971)53-56;

ČEKADA, Čedomil, *Oko ispovijedne reforme*, 7-8(1976)132-141; 9(1976)169-170; 10(1976)194-198; 11(1976)224-226.

⁵⁹ .., *Obnovljena liturgija pokore*, 4(1974)82-84;

BOŠNJAK, Srećko (prir.), *Sakrament ispovijedi ili pomirenje*, 12(1981)215;

TOMKO, Josef, *Biskupska sinoda 1983: Pomirenje i pokora u poslanju Crkve*, 1(1984)7-12;

PAŽIN, Zvonko, *Slavlje sakramenta pomirenja*, 1(1990)19.

⁶⁰ SRAKIĆ, Marin, *Uz obnovljeni Red sakramenta Pomirenja*, 12(1977)213-216; 1(1978)7-12; 2(1978)28.32-34; 3(1978)46-48.51; 4(1978)67-68.71-73; 5(1978)94-97.

⁶¹ .., *Pučke bludnje glede podielivanja svetotajstva umirućoj djeci*, 11(1877)106-107;

.., *O silnoj moći svetotajstva posljednje pomasti glede oprosta grijeha*, 11(1879)103-104, 12(1879)109-112;

.., *Nješto o materiji svetojstva posljednje pomasti*, 1(1880)6-8;

.., *Otkriven prvobitni obred pomazanja iz prvog stoljeća*, 2(1963)26-27.

tek dva kraća članka.⁶² Liturgijsko slavlje ređenja obrađuje se tek dva puta,⁶³ jednako kao i slavlje vjenčanja.⁶⁴

VI. LITURGIJSKA GODINA

Glasnik donosi izvrsnih i članaka o računanje datuma Uskrsa,⁶⁵ te dva članka vezana uz promjene u direktoriju i u kalendaru.⁶⁶ Osobito su brojni članci koji govore o vremenima i blagdanima liturgijske godine.⁶⁷ Govori se o smislu i značenju nedjelje,⁶⁸ a osobito opširno o Vazmenom trodnevlju⁶⁹ i vazmenom vremenu.⁷⁰ Česti su i prilozi o korizmi,⁷¹ a ne manjka ni članaka o

⁶² PAŽIN, Zvonko, *Bolesničko pomazanje*, 5(1991)99;

PAŽIN, Zvonko, *Skrb za bolesne*, 12(1995)603-604.

⁶³ PAŽIN, Zvonko, *Biskupsko ređenje*, 2(1990)39;

PAŽIN, Zvonko, *Polaganje ruku*, 6(1993)117.

⁶⁴ -, *Nješto o načinu, kako se svetčano sklapa brak*, 2(1886)10-12; 6(1886)102-104;

ŠAŠKO, Ivan, *Liturgija vjenčanja*, 11(1995)530-538.

⁶⁵ GRUBER, Cvjetko, *Computus ecclesiasticus (o kalendaru)*, 23(1877)209-211;

M., *Blagdan Uskrsa (datum slavljenja)*, 6(1893)85-86; 7(1893)94; 9(1893)110-111; 11(1893)125-126; 13(1893)140-141; 14(1893)148-150;

-, *Tabula paschalis. Uskrsna tablica za sve godine od 30 do 2199 kršćanske ere po julijanskom i gregorijanskom stilu*, 4(1969)69-72.

⁶⁶ -, *Dvije-tri uz novi Direktorij*, 1(1956)11; 2(1956)31-32; 3(1956)47-48; 4(1956)63-64; 5(1956)79-80; 7(1956)109-110; 9(1956)143-144;

-, *Promjene u kalendaru*, 5(1962)80.

⁶⁷ -, *Nješto o crkvenim blagdanima*, 6(1901)52-54;

PAŽIN, Zvonko, *Godišnja doba i blagdani*, 7-8(1988)143;

PAŽIN, Zvonko, *Liturgijska godina*, 11(1990)203.

⁶⁸ -, *Svetkovanje nedjelje (državni propisi)*, 16(1891)170-171;

-, *Mlada nedjelja (podrijetlo obilježavanja)*, 2(1892)14-16;

WEISSGERBER, Stanko, *Suvremena orijentacija nedjelje*, 2(1970)23-25.

⁶⁹ -, *Sveta uskrsna noć*, 2(1952)17-21;

-, *Uskrsno bdjenje*, 3(1953)47-48; 4(1953)54-57;

-, *Declarationes circa functiones „Triduisacri“ sec. ordinem Hebd. S. instauratum (od 15. 3. 1956.)*, 4(1957)59;

-, *Liturgijska obnova svetog tjedna (prikaz izlaganja Ferdinanda Antonellija na Međunarodnom liturgijskom kongresu u Asizu 15.-18. rujna 1956.)*, 3(1958)41-43;

-, *Moderni katehumeni (Nekoliko refleksija na Veliki tjedan)*, 4(1959)59-60;

PAŽIN, Zvonko, *Vazmeno bdjenje*, 3(1988)57.

⁷⁰ KNEWALD, Dragutin, *Crkveno bogoslužje od sedamdesetnice do pedesetnice*, 2(1919)9-10;

PAŽIN, Zvonko, *Pedesetnica - pedeset dana i pedeseti dan*, 4(1988)79.

⁷¹ KNEWALD, Dragutin, *Korizmeno bogoslužje*, 3(1919)17-21;

PAVLOVIĆ, Josip, *Na početku korizme*, 4(1942)29-31;

VARGA, Gejza, *Korizma i današnje kršćanstvo*, 3(1965)43-46;

-, *Korizmene misli uz velike liturgijske promjene*, 3(1965)54-55;

VALIDŽIĆ, Mirko, *Svećenik i korizma*, 3(1977)45-47,

PAŽIN, Zvonko, *Korizma - vrijeme obraćenja i pokore*, 2(1980)33-36; 3(1980)55-57;

došašću⁷² i božićnom vremenu.⁷³ Prikazuju se još neki Gospodnji blagdani,⁷⁴ kao i blagdani Blažene Djevice Marije.⁷⁵ Uz općenite napomene o kultu svetaca,⁷⁶ obrađene su i neke svetkovine u čast svetih.⁷⁷ Svakako valja istaknuti osobito vrijedne članke o srijemskim mučenicima,⁷⁸ među kojima su najvrjedniji članci koje je pisao naš poznati liturgičar Mitar Dragutinac.⁷⁹

VII. BOŽJA RIJEČ U LITURGIJI

Ističemo dva članka objavljena još u prošlom stoljeću. U prvom članku, koji je izlazio u 13 nastavaka tumače se sve nedjeljne perikope.⁸⁰ Drugi članak

- NOVAK, Mirko, *Korizma - vrijeme obraćanja*, 2(1981)35-36;
-, *Korizma u župi. Razgovor (B. Rimac, župnik)*, 2(1985)21-27;
PAŽIN, Zvonko, *Korizma - kršćanski hod prema Uskrsu*, 2(1988)37;
RAHNER, Karl, *Teologija korizme*, 3(1995)131;
MILOVČIĆ, Ivan, *Korizma - vrijeme milosti*, 1(1997)44-45.
- ⁷² PAVLOVIĆ, Josip, *Značenje Adventa*, 21-22(1942)161-163;
NOVAK, Mirko, *Adventsko razmišljanje*, 12(1980)214;
PAŽIN, Zvonko, *Došašće*, 11(1988)203;
PAŽIN, Zvonko, *Zornice*, 10(1994)250.
- ⁷³ -, *Što slavi crkva u trima misama na Božić?*, 23(1892)228-229;
PAŽIN, Zvonko, *Božić i Bogojavljenje*, 12(1988)223;
PAŽIN, Zvonko, *Admirabile commercium*, 12(1992)163;
-, *Nova godina (početak)*, 1(1948)4-5;
PAŽIN, Zvonko, *Svijećnica - Prikazanje Gospodnje*, 1(1988)17.
- ⁷⁴ -, *Zavjetna misa o presv. Srcu Isusovu*, 12(1957)177-178;
PAŽIN, Zvonko, *Tijelovo*, 5(1988)99.
- ⁷⁵ -, *Odluka sv. sabora za obrede glede proslave svetčanosti porođenja Gospina*, 14(1884)155-158;
PAŽIN, Zvonko, *Marijanski blagdani*, 7-8(1990)143.
- ⁷⁶ KUKULA, Ivan, *Kult svetaca poslije II. Vatikanskog koncila*, 10(1971)180-182;
PAŽIN, Zvonko, *Molitve svecima?*, 5(1993)93.
- ⁷⁷ PAŽIN, Zvonko, *Svi sveti*, 10(1988)183;
PAŽIN, Zvonko, *Svetkovina sv. Petra i Pavla*, 6(1989)119;
PAŽIN, Zvonko, *Sveti Ivan Krstitelj*, 6(1990)119.
- ⁷⁸ KÖTLING, Bernhard, *Kult sv. Dimitrija u Solunu (prijevod iz knjige Peregrinatio religiosa, Regensburg - Münster 1950., 222-228)*, 10(1955)138-141.
- ⁷⁹ -, *Naši sirmijski mučenici*, 12(1948)151-155; 2(1949)16-19; 3(1949)32-36; 5(1949)50-55;
DRAGUTINAC, Mitar, *Sveti Dimitrije mučenik dakon ili prokonzul (Sirmij 6. travnja ili Solun 26. listopada)*, 4(1964)70-71 (članak nepotpisan);
DRAGUTINAC, Mitar, *Sveti Dimitrije mučenik*, 5(1964)88-90; 6(1964)113-115; 7-8(1964)137-140;
9(1964)160-162; 10(1964)182-184;
DRAGUTINAC, Mitar, *Sveti Dimitrije mučenik. Širenje štovanja*, 7-8(1965)137-139. NB: S velikom se vjerojatnošću može reći da je autor i prvog članka Mitar Dragutinac. Što se tiče drugog navedenog članka, sigurno je da je isti autor, jer je treći članak, ovoga puta potpisan, nastavak drugoga.
- ⁸⁰ M., *Sustav nedjeljnih perikopa (razmatranja)*, 10(1890)123-125; 11(1890)134-135; 12(1890)139-141; 13(1890)150-151; 14(1890)159-160; 15(1890)165-167; 17(1890)184-185; 18(1890)191-193; 20(1890)208-210; 14(1891)152155; 15(1891)160161; 17(1891)177-178; 18(1891)183-185;

donosi popis od 21 evanđelistara na hrvatskom jeziku objavljenih od 1495. do 1890., što svjedoči o ozbiljnom pristupu Božjoj riječi koja se naviješta na nedjeljnoj euharistiji.⁸¹ Nekoliko članaka govori o značenju Božje riječi u bogoslužju,⁸² dok drugi donose neke praktične napomene.⁸³

VIII. BOGOSLUŽNI JEZIK

Dok je izgledalo da apostolska konstitucija Ivana XXIII. stavlja točku na sve pokušaje uvođenja narodnog jezika u liturgiju, u *Vjesniku* se ipak osjeća dah drugačijih vremena.⁸⁴ Naime, počevši od velikog Strossmayera, ideje staroslavenske liturgije,⁸⁵ uosobljene u liku sv. Metoda,⁸⁶ veoma su snažne. Konačno, tradicija hrvatskog narodnog jezika u bogoslužju nije se dala zatomiti, pa su u tom smislu bile veoma žive rasprave u *Vjesniku*.⁸⁷

19(1891)200-201.

⁸¹ -, *Hrvatski Evanđelistari (popis od 21 evand. od 1495. do 1878.)*, 14(1890)163-164.

⁸² PAŽIN, Zvonko, *Božja riječ u liturgiji*, 7-8(1993)149;

HRANIĆ, Đuro, *Liturgijska služba čitača*, 2(1995)53;

SRAKIĆ, Marin, *Služba čitanja*, 2(1995)54;

PAŽIN, Zvonko, *Služba čitača*, 2(1995)65-66;

PAŽIN, Zvonko, *U početku bijaše Riječ*, 6(1996)365.

⁸³ HOBLAJ, Hijacinta, *Mali tečaj za liturgijske čitače*, 2(1995)67-76;

HOBLAJ, Hijacinta, *Služba rječi Vazmenog bdjenja*, 3(1995)143-145,

JARM, Antun, *Čitač. Priručnik za čitače (prikaz knjige N. Mihaljevića)*, 5(1996)325.

⁸⁴ -, *Latinski - „živi jezik“*. Apostolska konstitucija „*Veterum sapienstia*“ (komentar), 6(1962)85;

-, *Latinski jezik kao problem crkvenog života*, 10(1963)174-176;

-, *Latinski jezik, problem suvremene Crkve*, 11(1963)185-186.

⁸⁵ -, *Kako da svladamo poteškoće za uvođenje staroslavenštine u crkvi (preuzeto iz lista „Katolička Dalmacija“, br. 65)*, 17(1882)165-167; 20(1882)189-191; 21(1882)198-200;

POSILOVIĆ, Gjuro, *Staroslavenska liturgija u biskupiji senjskoj (okružnica od 25. 3. 1894.)*, 12(1894)117-118; 13(1894)126-128;

MARKOVIĆ, I., *Prvenstvo sv. Petra u crkvi Kristovoj i liturgične knjige Slavena*, 15(1900)118-120; 20(1900)163-164; 21(1900)173-174;

-, *Konačna odluka sv. stolice o glagoljici (trajna, a ne osobna povlastica!)*, 18(1900)149-150

GRIVEC, F., *Slavensko bogoslužje*, 11(1919)82-84.

⁸⁶ MARIĆ, Đuka, *Srijem - središte djelovanja sv. Ćirila i Metoda*, 9(1974)190-191;

-, *Metodova godina. Proslava u Đakovu*, 7-8(1985) - cijeli broj!;

MARIĆ, Đuka, *Dokazi za djelovanje sv. Metoda iz Srijem. Mitrovice*, 7-8(1975)142-144;

MARIĆ, Đuka, *Povjesničari o Bobinoj tezi glede sv. Metoda*, 9(1975)153-155;

MARIĆ, Đuka, *Još nešto o djelovanju sv. Metoda u Srijemu*, 11(1975)216-222.

⁸⁷ AKŠAMOVIĆ, Antun, *Preporuka Rimskog misala na hrvatskom prijevodu*, 1(1922)1;

-, *Versio croatica partium Ordinarii Missae quae lingua vernacula dicitur*, 2(1965)31-33;

-, *Katoličkoj javnosti predlaže se na uvid hrvatski prijevod Rimskog kanona*, 10(1967)176-178;

-, *Oko hrvatskog prijevoda Rimskog kanona*, 11(1967)199-200;

UREDNIŠTVO, *Oko hrvatskog prijevoda Rimskog kanona*, 12(1967)221;

BUTORAC, Josip, *Hrvatski jezik u vjeronaučnim i liturgijskim knjigama*, 1(1976)15-17.

IX. NESAKRAMENTALNA SLAVLJA

Za pastoralne su djelatnike važna i nesakramentalna slavlja. Tako naše glasilo govori općenito o nesakramentalnim slavljinama,⁸⁸ župničkoj instalaciji,⁸⁹ o blagoslovima općenito,⁹⁰ o posveti crkve,⁹¹ o blagoslovu vode,⁹² blagoslovu osoba,⁹³ o redovničkom zavjetovanju.⁹⁴ O brevijaru, odnosno časoslovu govorilo se podjednako i u starijim i u novijim godištima.⁹⁵ Slično i u pitanju liturgijske duhovnosti: u skladu sa svojim vremenom ta je tema uvijek zastupljena.⁹⁶ Konačno, i ono što se ne mora nužno ubrajati u liturgiju, iako to

-
- ⁸⁸ PAŽIN, Zvonko, *Prigodna bogoslužja*, 9(1993)173.
- ⁸⁹ -, *Župnička instalacija*, 7(1874)56-57; 8(1874)65-66.
- ⁹⁰ PAŽIN, Zvonko, *Uz novi Obrednik blagoslova*, 5(1986)96-99.
- ⁹¹ PAŽIN, Zvonko, *Red posvete crkve*, 3(1990)59;
PAŽIN, Zvonko, *Slavlje posvete crkve*, 9(1988)163.
- ⁹² GRUBER, Cvjetko, *Blagoslov vode uoči bogojavljenja i blagoslov kuća*, 16(1887)187-188; 17(1887)192-195; 18(1887)200-202; 20(1887)216-217;
BARAČ, *O blagoslovljenoj vodi*, 17(1896)154-156; 19(1896)171-172; 20(1896)177-179; 21(1896)185-187;
-, *Uz blagoslov kuća*, 1(1948)2-3.
- ⁹³ PAŽIN, Zvonko, *Blagoslov osoba*, 4(1990)79;
PAŽIN, Zvonko, *Blagoslov zaručnika*, 11(1995)539.
- ⁹⁴ PAŽIN, Zvonko, *Redovničko zavjetovanje*, 10(1997)614-615.
- ⁹⁵ ANDERLIĆ, Vilko, *Novi način recitiranja brevijara*, 12(1912)99-102; 13(1912)111; 14(1912)114-116;
ANDERLIĆ, Vilko, *Osvrt na članak „Novi način recitiranja brevijara“*, 16(1912)135;
PARSCH, Pius, M. L., *Brevijar u životu svećenika*, 1(1950)7-8; 4(1950)29-33; 7-8(1950)64-66;
PAŽIN, Zvonko, *Časoslov naroda Božjega?*, 5(1990)99;
IVANČIĆ, Tomislav, *Plodovi molitve časoslova*, 5(1994)106;
IVANČIĆ, Tomislav, *Dobro moliti časoslov*, 6(1994)146.
- ⁹⁶ FILIPOVIĆ, Ferdo, *Svećenik*, 4(1873)25-27; 5(1873)33-35; 6(1873)41-44; 7(1873)50-52; 8(1873)58-61; 9(1873)66-69; 10(1873)73-75; 11(1873)81-82; 12(1873)89-92; 13(1873)97-99; 14(1873)108-110; 15(1873)114-115; 16(1873)123-125; 17(1873)129-131; 18(1873)138-140; 19(1873)145-147; 20(1873)155-157; 21(1873)172-173; 23(1873)177-179;
GRUBER, Cvjetko, *Liturgična razmatranja (Advent, Božić)*, 4(1887)85-89; 5(1887)97-99; 6(1887)105-108; 7(1887)113;
-, *Kojimi sredstvi možemo prepriječiti nepobožnost pri prinašanju sv. nekrvne žrtve*, 8(1880)70-73;
GRUBER, Cvjetko, *Liturgična razmatranja*, 22(1886)228-231;
JELENČIĆ, Marijan, *Kako možemo širiti čestu sv. pričest među mladeži*, 12(1928)99-100, 13(1928)105-108, 14(1928)113-115;
PAŽIN, Zvonko, *Moliti duhom u liturgiji*, 6-7(1992)91;
PAŽIN, Zvonko, *Molitva - post - milostinja*, 2(1994)45;
IVANČIĆ, Tomislav, *Euharistija, izvorište pastorala*, 7-8(1994)168;
IVANČIĆ, Tomislav, *Euharistija - središte svećeničkog služenja*, 9(1994)207;
IVANČIĆ, Tomislav, *Euharistijski pastoral*, 11(1994)290;
IVANČIĆ, Tomislav, *Kako doživljavati svetu misu*, 10(1994)246;
IVANČIĆ, Tomislav, *Sakramentalizacija ili dijeljenje sakramenata*, 5(1996)300.

na svoj način i jest liturgija, tj. različite pobožnosti donose se također u *Glasniku/Vjesniku*.⁹⁷

X. LITURGIJSKI MODELI

Naše glasilo donosi i različite modele sakramentalnih i izvansakramentalnih slavlja. To su ponajviše modeli bogoslužja s mladima, s djecom, prigodna bogoslužja u određenim vremenima i zgodama: u došašću,⁹⁸ božićnom vremenu,⁹⁹ za vazmeno bdjenje.¹⁰⁰ Brojni su modeli za prvu pričest,¹⁰¹ za pokornička bogoslužja,¹⁰² mise na početku ili na kraju školske

- ⁹⁷ PAVLOVIĆ, Josip, *Križni put (razmatranje)* 6(1942)43-46;
 BUNJIK, Šimun, *Klementinci (albanske molitve)*, 12(1874)96-97;
 -, P., *O zvonjenju na pozdrav Gospe*, 12(1877)113-114; 13(1877)121-122;
 GRUBER, Cvjetko, *Nješto o krunici*, 8(1880)68-69;
 -, *Hrvatski molitvenici (popis od 45 molitvenika od 1660. do 1888.)*, 15(1890)171-172;
 KOS, Ćiril, *Štovanje Majke Božje na kršćanskom Istoku*, 10(1942)77-79;
 -, *Posveta Presv. Srcu Isusovu*, 11(1959)168;
 ČEKADA, Čedomil, *U obranu privatne i izvanliturgijske molitve*, 3(1968)49-51;
 DUGALIĆ, Vlatko, *Štovanje Blažene Djevice Marije u svetištima Đakovačke i Srijemske biskupije*, 5(1988)94-97;
 KIŠ, Sabina, *Molitvena osmina za jedinstvo kršćana*, 12(1995)614-615;
 PAŽIN, Zvonko, *Liturgija i pobožnosti*, 4(1997)235.
- ⁹⁸ GAŠPAROVIĆ, Mato, *Kako animirati zornice*, 11(1995)550-551;
 LENIĆ, Ivan, *Adventski misni susreti (lit. grada)*, 10(1995)492-493; 11(1995)549-550;
 LENIĆ, Ivan, *Liturgija došašća (lit. grada)*, 10(1994)251;
 LENIĆ, Ivan, *Liturgija došašća*, 12(1997)766;
 PAŽIN, Zvonko (prir.), *Kućna liturgija u Došašću*, 11(1989)191-192.197-198;
 TUKARA, Drago, *Prijedlozi za mise zornice*, 11(1996)669-670.
- ⁹⁹ GOTOVAC, Meri, „Mala ponočka“, 12(1997)767-768;
 BAGARIĆ - BAŠIĆ - LEKO-ĆURČIĆ, *Misa božićnog bdjenja s djecom*, 10(1993)197;
 GOTOVAC, Meri, *S Duhom Životvorcem ususret Božiću*, 11(1997)709;
 KOČONDA, Deodata, *Nedjelja zadušnica u godini Isusa Krista*, 9(1997)571-573;
 KUJAVEC, Krunoslava – MAJDANDŽIĆ, Snježana, „Dječja ponočka“, 11(1995)551-552;
 LENIĆ, Ivan ANDRIĆ, Ivan, „Mala ponočka“ (lit. grada), 11(1994)309;
 MAJSTOROVIĆ, Ksenija, *Ususret Božiću (liturgijska grada)*, 11(1996)668-669.
- ¹⁰⁰ PAŽIN, Zvonko, *Vodič za vazmeno bdjenje*, 1-2(1992)23;
 HOBLAJ, Hijacinta, *Služba rječi Vazmenog bdjenja*, 3(1995)143-145.
- ¹⁰¹ DOMORAD - ĐAKOVIĆ - STIPIĆ - ZOVKO, *Slavlje prve pričesti*, 11(1993)221;
 KOČONDA, Deodata, *Prva pričest u znaku pčele (liturgijska grada)*, 5(1996)313-314;
 PAŽIN, Zvonko (prir.), *Pokorničko bogoslužje za prvopričesnike (prema G. WEBER)*, 3-4(1992)43;
 PAŽIN, Zvonko, *Primanje među kandidate zaprvu pričest*, 12(1993)245;
 PAŽIN, Zvonko, *Primanje među kandidate zaprvu pričest*, 12(1993)245;
 RIBINSKI, Ignacija - LENIĆ, Ivan, *Pokorničko bogoslužje za roditelje prvopričesnika*, 3(1997)199-200;
 RIBINSKI, Ignacija - LENIĆ, Ivan, *Prvopričesničko misno slavlje*, 4(1997)266.
- ¹⁰² PAŽIN, Zvonko, *Pokorničko bogoslužje s djecom i mladima*, 3(1995)120-122;
 TOMAS, Ankica, *Pokorničko bogoslužje za krizmenike*, 11(1996)670-671.

godine,¹⁰³ na staru godinu.¹⁰⁴ Tu su još brojni modeli za duhovnsko bdjenje, za krizmenike, za mlade, za nedjelju zahvalnosti, za ministrante, itd.¹⁰⁵

XI. VIJESTI

Kao dvotjednik i kao mjesečnik *Glasnik/Vjesnik* donosi i različite vijesti vezane uz liturgiju. Njih je mnogo, pa se sigurno dogodilo da je koja crtica ili koja manje uočljiva vijest ostala u ovom radu nezabilježena. Navodimo ih kronološki.¹⁰⁶

-
- ¹⁰³ KOČONDA, Deodata, *Euharistijsko slavlje na početku školske godine*, 7-8(1997)470-471;
RIBINSKI, Ignacija, *Misno slavlje na početku školske godine*, 7-8(1996)459;
RIBINSKI, Ignacija, *Sveta misa na kraju školske godine*, 5(1997)336;
LENIĆ, Ivan, *Godišnji blagoslov školske ustanove*, 12(1995)613;
GOTOVAC, Meri - SVALINA, Fabijan, *Godišnji blagoslov škole*, 12(1996)743-744.
- ¹⁰⁴ RADIČEVIĆ, Estera, *Misa zahvalnica na staru godinu, (lit. građa)*, 12(1995)612;
RIBINSKI, Ignacija, *Misa zahvalnica za Staru godinu*, 12(1996)742.
- ¹⁰⁵ PAŽIN, Zvonko, *Bogoslužja s krizmenicima*, 2(1997)111;
PAŽIN, Zvonko, *Duhovsko bdjenje*, 4(1993)69;
LENIĆ, Ivan, *Molitvena osmina za jedinstvo kršćana (lit. građa)*, 12(1994)357-358,
MADŽAREVIĆ, Pavo, *Krštenje djeteta (liturgijska građa)*, 5(1997)324-326
PAŽIN, Zvonko, *Bogoslužje s mladima*, 10(1995)472;
-, *Vodič za sudjelovanje vjernika u sv. Misi*, 3(1961)35-38; 4(1961)51-54;
LENIĆ, Ivan, *Misijska nedjelja (lit. građa)*, 9(1995)437;
ČATIĆ, Ivica - MILINKOVIĆ, Marko, *Dan zahvalnosti (lit. građa)* 9(1995)438-439;
MAJSTOROVIĆ, Ksenija, *Nedjelja zahvalnica (liturgijska građa)*, 10(1996)609-610;
PAŽIN, Zvonko, *Bogoslužje za pokojne*, 1(1996)45;
LENIĆ, Ivan (prir.), *Primanje ministranata u župnoj zajednici*, 4(1997)267;
JARM, Antun (prir.), *Pokorničko bogoslužje: Uzmi svoj križ*, 3(1997)197-198;
PAŽIN, Zvonko (prir.), *Skupni blagoslov zaručnika*, 7-8(1991)139;
LENIĆ, Ivan, *Zahvalna nedjelja (lit. građa)*, 8(1994)220-221.
- ¹⁰⁶ -, *Program svečanosti prigodom posvete nove stolne crkve u Đakovu*, 18(1882)177-178;
-, *Posveta nove stolne crkve u Đakovu*, 19(1882)180-183;
-, *Proprium dioecesanum (obavijest o izdavanju)*, 23(1885)217-218;
UREDNIŠTVO, *Rimski misal (prikaz Kniewaldovog misala)*, 24(1924)195-196;
UREDNIŠTVO, *Sveta misa (preporuka za 2. izdanje Kniewaldova misala)*, 21(1929)176;
MARKOVIĆ, Zvonimir, *Obrednik (izvješće o pripremi)*, 8(1932)61-62;
UREDNIŠTVO, *Sveta misa (preporuka za 4. izdanje Kniewaldova misala)*, 21(1935)172;
-, *Peto izdanje Misala (Kniewaldovog)*, 4(1944)32;
DRAGUTINAC, Mitar, *Peto izdanje Rimskog misala u hrvatskom prijevodu*, 6(1944)44-46;
7(1944)54-55;
-, *Sastanak interdijecezanskog lit. odbora u Zagrebu (26.-27. IX: 1956.9)*, 12(1956)181-182;
KNIEWALD, Dragutin, *Malo poznati dragocjeni dar biskupa Štrossmajera*, 10(1963)178-182;
KNIEWALD, Dragutin, *Izložba „Minijatura u Jugoslaviji“*, 11(1964)198-202;
VASILJ, Stanko, *U povodu jedne ankete (Lit. vijeća o uspjehu lit. reforme)*, 11(1967)201-204;
-, *Naš novi doktor Zvonko Pažin (doktorat iz liturgike)*, 7-8(1987)141;

ZAKLJUČAK

Doprinos *Glasnika/Vjesnika* u liturgiji, i liturgijskoj praksi sažimamo u nekoliko točaka:

1. Valja znati da je većina pastoralnih djelatnika dobivala uvid (i to vrlo ažuran) u **službene crkvene dokumente i okružnice** isključivo preko ovog glasila. Sličnu su vrijednost imale i biskupske okružnice.

2. Za kler su od velike važnosti bila **tumačenja pojedinih dokumenata**, pogotovo u onim vremenima kad se smatralo potrebitim sve do u tančine provoditi.

3. Naglašavamo **značenje Vjesnika u vremenu poslije Drugog svjetskog rata**. Tu je *Vjesnik* časno odigrao ulogu jedinog takvog časopisa na području bivše Jugoslavije. Bio je otvoren i za dokumente i za tumačenja, ali i za strane autore. Zalagao se za sudjelovanje naroda u obnovljenoj liturgiji Velikog tjedna i za općenitu primjenu narodnog jezika u liturgiji. Nama je to danas samo po sebi razumljivo, ali je u ono vrijeme to bilo posve drugačije.

4. Naše glasilo uvida važnost **narodnog jezika u bogoslužju**. U svojim prvim godištima *Glasnik* se zauzima za staroslavenski jezik u liturgiji i žali što se vjerojatnom brzopletošću nije uspjelo uvesti staroslavensku liturgiju u cijelu Hrvatsku. U tom kontekstu idu i mnogobrojni prilozi o sv. Metodu. Kada je uveden hrvatski jezik u bogoslužje koncem šezdesetih ovog stoljeća, u *Vjesniku* se objavljuje prijedlog prijevoda Rimskog kanona, što je bilo povodom diskusijama i raspravama.

5. U vremenu objavljivanja novih liturgijskih knjiga 1970.-1975., točnije rečeno u vremenu kad je stupila na snagu posve obnovljena liturgija, očekivalo bi se po sebi puno prikaza i komentara. Osim već spomenutog vrijednog prikaza obnovljenog Reda pokore, u vremenu od 1970.-1980. bilo je razmjerno *malo takvih članaka*. *Vjerojatno su autori, s pojavom mnogih novih časopisa, svoje radove objavljivali drugdje.*

6. *Vjesnik* obiluje mnogim dobrim člancima s područja teologije liturgije. Jednako tako daje prikaze pojedinih liturgijskih slavlja, povijesti liturgije i liturgijske godine. Tu se ističu i znanstveni i vrlo vrijedni članci Kniewalda i Dragutinca, da istaknemo samo njih. U zadnje je vrijeme, kao što je poznato, svaki broj uglavnom tematski, tako da se onda i određene liturgijske teme iscrpno obrađuju pod različitim vidovima.

JARM, Antun, *Novi vlastiti misal dakovačke i srijemske biskupije*, 9(1990)161-162;

MAROSLAVAC, Stjepan, *Šezdeseta obljetnica Đakovačkog obrednika*, 9(1993)161-162;

-, *Žene mogu biti akoliti (IKA)*, 5(1994)133;

PAŽIN, Zvonko (prir.), *Pastoralne i liturgijske smjernice za televizijski prijenos mise*, 4(1995)187.

7. Konačno, *Vjesnik* donosi i **popularne članke** o gotovo svim liturgijskim temama, kao i bogatu ponudu modela za gotovo sva liturgijska slavlja. U tome smislu vrijedi istaknuti doprinos naših studentica i studenata teologije, katehistica i katehista, župskih vikara i župnika.

8. Dakle, u svojoj je bogatoj povijsti ovo glasilo, ne samo u našoj biskupiji, između ostalog bilo **sredstvo permanentnog obrazovanja** klera i svih pastoralnih djelatnika i kao takvo ono i danas zasigurno ima svoje mjesto i profil u katoličkom tisku u Hrvatskoj.